

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ

Helsingissä
lokakuun 5 p:nä 1939.
Kiertokirje N:o 2.

Kaupunkien ja kauppala- in hallituksille ja maalaiskuntain kunnallislautakunnille.

Kansanhuoltotoimikunta on kaupunkien ja kauppala-
in hallituksille sekä maalaiskuntain kun-
nallislautakunnille lähettämässään kiertokirjeissä
kehoittanut kunnallisia viranomaisia ryhtymään
valmistelutoimenpiteisiin valtion ostokorttien ja-
kamiseksi kunnan asukkaille sekä antanut ohjeet
tässä jakelussa noudatettavista menettelytavoista.
Kansanhuoltoministeriö edellyttää, että kaikissa
kunnissa nyt on tarvittavat valmistelutoimen-
piteet suoritettu ja että vastuunalaiset kunnal-
liset viranomaiset ovat selvillä siitä, miten osto-
korttien jako suoritetaan. Mikäli valmistelutoi-
menpiteet kuitenkin vielä olisivat keskeneräiset,
on ne nyt nopeasti saatettava loppuun. Siltä
varalta, että ostokorttien jakamisessa noudatet-
tava menettely jossakin suhteessa olisi jäänyt
epäselväksi, selostetaan vielä tässä kiertokirjeessä
jakelumenetelmän pääkohtia. Jos jokin ostokort-
tien jakelua koskeva kysymys tämän jälkeenkin
vielä jää epäselväksi, kehoittaa ministeriö asian-
omaista kaupungin tai kauppala-
in hallitusta tai maalaiskunnan kunnallislautakuntaa kiireimmi-
ten tiedustelemaan asiaa ministeriöltä osoitteella
Fabianinkatu 23, Helsinki.

Ostokorttien sekä niiden jaossa tarvittavien
lomakkeiden lähetys kunnille on parhaillaan
käynnissä. *Niinpienkin riittävä määrä osto-
kortteja ja lomakkeita on saapunut kunnalle ja
ostokortit on numeroitu* kansanhuoltotoimikun-
nan viimeksi lähettämässä kiertokirjeessä maini-
tulla tavalla, *saadaan ryhtyä ostokorttien jaka-
miseen.* Tarvittavat lomakkeet ovat: kaupun-
geissa ja kauppaloissa, joissa jakelu tapahtuu
taloittain talonomistajan tai hänen valtuutta-
mansa henkilön välityksellä, lomakkeet 2 ja 3,
maalaiskunnissa sekä sellaisissa kaupungeissa ja
kauppaloissa, joissa ruokakuntien päämiehet tai
heidän valtuuttamansa henkilöt hakevat osto-
kortit, lomakkeet 2 ja 4. Kunnissa, joissa osto-
kortit jaetaan kunnan asukasrekisterin pohjalla,
on ostokorttien jako suoritettavissa ilman edellä-
mainittuja lomakkeita, mutta on tällaisessa

tapauksessa jokaista ruokakunnan päämiestä
myöhemmin vaadittava täyttämään lomake 2,
mihin nähden voi esiintyä vaikeuksia. Näin ollen
ei ole syytä menetellä tällä tavoin, vaan on
jakoon ryhdyttävä vasta sitten, kun lomake 2
on saapunut kunnalle. Tätä lomaketta paine-
taan parhaillaan ja lähetetään se kunnille alka-
neen viikon kuluessa.

Kaupungeissa ja kauppaloissa, joissa ostokort-
tien jakelu tapahtuu taloittain, voidaan jakelu
aloittaa välittömästi sen jälkeen kuin tarvittava
määrä ostokortteja on numeroitu ja varustettu
kaupungin tai kauppala-
in hallituksen leimalla —
ellei tätä leimaamista jätetä itse jakotilaisuus-
dessa suoritettavaksi — ja tarvittavat lomakkeet
ovat saapuneet. Kuulutuksilla, ilmoituksilla y. m.
tavoilla tiedoitetaan talonomistajille jakelualueet,
jakelupaikat, jakeluaajat sekä jakelussa nouda-
tettava menettely. Talonomistajia kehoitetaan
laittamaan talonkirjansa sellaiseen kuntoon, että
tiedot talon asukkaista vastaavat olosuhteita
ostokortin jakohetkellä. Oheellisina lähetetään
kaikille kaupungeille ja kauppaloille jakelun
suoritusta taloittain koskevia ohjeita jakelu-
keskusten johtajille annettavaksi.

Maalaiskunnissa sekä sellaisissa kaupungeissa
tai kauppaloissa, joissa ruokakuntien päämiehet
tai heidän valtuuttamansa henkilöt hakevat osto-
kortit, on ensiksi huolehdittava siitä, että ruo-
kakuntien päämiehet saavat tarvittavat lomak-
keet (Lomakkeet 2 ja 4). Tämä tapahtuu siten,
että lomakkeita lähetetään sopiva määrä johon-
kin taloon, kauppaliiikkeeseen jne. kussakin ky-
lässä ja kunnan asukkaille tiedoitetaan, mistä
lomakkeita on saatavissa. Niinpien kuin ruoka-
kunnat ovat saaneet tarvittavat lomakkeet, voi-
daan ostokorttien jakelu alkaa ja tiedoitetaan
kunnan asukkaille jakelualueet, jakelupaikat ja
aika, jolloin jakelu suoritetaan. Oheellisina lä-
hetetään kaikille maalaiskunnille, kauppaloille
ja 5,000 asukasta pienemmille kaupungeille osto-
korttien jakelun suoritusta ruokakunnittain kos-
kevia ohjeita ostokorttien jakajille annettavaksi.

Kuluvan kuun 7 päivänä julistetaan maassa oleva sokeri ja siirappi takavarikoiduksi ja tulee sokerin jakelu sen jälkeen tapahtumaan ostokortilla.

Takavarikon yhteydessä veloitetaan sokeria ja siirappia myyvät tai käyttävät liikkeet ja laitokset ilmoittamaan varastonsa suuruuden. Tämä ilmoitus tehdään lomakkeella N:o 5, jota lähetetään kaikille kunnille. Kaikki muut sokeria ja siirappia käyttävät liikkeet ja laitokset paitsi sokeria myyvät tukku- ja vähittäisliikkeet, täyttävät myös kaikille kunnille lähetetyn lomakkeen N:o 6, jolla ne ilmoittavat sokerin ja siirapin käyttönsä suuruuden. Maaseudulla voivat liikkeet ja laitokset saada nämä lomakkeet sopivasti kunnan toimistosta tai voi kunnallislautakunta esimerkiksi lähettää lomakkeet postitse, sillä tällaisia liikkeitä ja laitoksia on maalaiskunnissa vähän. Kaupungeissa ja kaupaloissa voidaan lomakkeita pitää tarjolla esimerkiksi poliisiase-milla tai muissa sopivissa jakelupaikoissa. Kuu-lutuksilla ja ilmoituksilla tiedoitetaan liikkeille ja laitoksille, mistä kaavakkeita on saatavissa. Liikkeiden ja laitosten on jätettävä ilmoitus so-keri- ja siirappivarastonsa suuruudesta sekä näi-den tuotteiden käytöstään viiden päivän kuluessa takavarikon julistamisesta.

Niinpian kuin ostokortit on jaettu ja kusta-kin jakelualueesta on saatu tiedot ruokakuntien ja jaettujen ostokorttien lukumäärästä, laaditaan koko kuntaa koskeva yhteenveto, josta käy ilmi ostokortin saaneiden ruokakuntien ja henkilöi-den luku, ja nämä tiedot ilmoitetaan *kansanhuol-*

toministeriölle Fabianinkatu 23, Helsinki, ellei ministeriö sitä ennen ilmoita muuta viranomaista, jolle ko. tiedot lähetetään.

Kansanhuoltotoimikunnan viimeisen kirjeen mukaan lähetettiin kullekin kunnalle kuittaus-lomake, jolla kunnallislautakunnan esimies kuit-taa saamansa ostokortit. Niinpian kuin ostokor-tit ovat saapuneet, on kuittaus niiden vastaan-ottamisesta lähetettävä *kansanhuoltoministeriölle, Fabianinkatu 23, Helsinki.*

Kunkin kunnan asiana on huolehtia siitä, että liikkeet ja laitokset ilmoittavat sokerin ja siira-pin varastonsa sekä muut kuin kauppiaat myös sokerin ja siirapin käyttönsä. Varastoilmoituk-set on tehtävä viiden päivän kuluessa takavari-kon julistamisesta. Sokerin ja siirapin käyttöä koskevien tietojen antamiseen ei ole asetettu määrä-aikaa, mutta on ko. liikkeiden ja laitosten annettava tällainen ilmoitus, ennenkuin liike tai laitos voi kansanhuoltolautakunnalta tai, ellei tällaista lautakuntaa vielä ole asetettu, kaupun-gin tai kauppalan hallitukselta tai kunnallislau-takunnalta saada lupaa ostaa sokeria tai sii-rappia.

Kaikkia tarvittavia lomakkeita saadaan tilata osoitteella *Valtioneuvoston julkaisuvarasto, Hel-sinki.* Tilauksessa on mainittava, että kysymyk-sessä ovat ostokortin jakoa koskevat lomakkeet ja esitettävä halutun lomakkeen numero.

Lopuksi pyydämme lähettämään kansanhuolto-ministeriölle ilmoituksen kansanhuoltolautakun-nan asettamisesta, kohta kun se on tapahtunut. Samalla olisi lähetettävä lautakunnan osoite.

Kansanhuoltoministeri **R. v. Fieandt.**

Osastopäällikkö *Onni Toivonen.*